

II. SINIF ULUSLARARASI İLİŞKİLER (zorunlu)

VE

IV. SINIF KAMU YÖNETİMİ (seçimlik),

ÖĞRENCİLERİMİZE

BASKIN ORAN'IN

MİLLİYETÇİLİK, KÜRESELLEŞME, AZINLIKLAR

DERSİ HAKKINDA ÖN BİLGİ NOTU:

Sevgili Öğrenci Arkadaşlarım,

2006 yaz döneminde, çeşitli nedenlerle, erken emekliliğimi istedim. Bununla birlikte, bu dersi vermeye gönüllü oldum.

Anlattığı konular gerek Türkiye’de ve gerekse Dünya politikasında büyük bir hızla önem kazandıkça, önemi de paralel olarak artan bu ders hakkında yıllar önce öğrencilerim şöyle demişlerdi: “İlk yıl, hatta ilk iki yıl üniversiteye uyum zorluğu çekiyoruz. Verilen kaynakları okuma alışkanlığımız pek yok. Bu yüzden, özellikle sizin derslerinizde zorlanıyoruz. Verdiğiniz çok sayıda kaynağı mutlaka soracağınızı tahmin edemediğimiz için de sınav dönemlerinde sıkıntı çekiyoruz. Siz 2. sınıflara, derslerinizin başladığı ikinci yarıyıl öncesinde gider bir konuşma yaparsanız hazırlıklı olurlar. İlgisiz öğrenci için bir şey fark etmez ama, ciddi öğrenci için büyük kolaylık olur”.

Yıllardır bunu böyle yapageldik. Çok yararlı oldu. Ben, derslerin başlamasıyla birlikte kısa bir özet yaptıktan sonra vakit kaybetmeden ders anlatmaya ve tartışmaya geçebildim. Öğrenci ise, karmaşık kavramları ilk defa duymuyor olmanın rahatlığı içinde dersten daha çok yararlandı ve derse aktif katılımında bulunabildi. Bu sayede, gelişmiş Batı üniversitelerine yakışan bir ders biçimi yarattık düşüncesindeyim.

* * *

Ders ve Sınav Konusunda Genel İlkeler

Ders:

Önce, biçime ilişkin bir not: Ben derse zil çalar çalmaz zamanında gelirim ve zil çalınca da çıkarım. Lütfen benden sonra sınıfa girmeye çalışmayınız. Öteki derse kadar bekleyiniz. Burası önemli.

Derste sorumlu olacağınız birtakım kaynaklar olacak. Her ders, bir sonraki derste hangi kaynakların hangi sayfaları arasındaki konulardan sorumlu olacağınızı söyleyeceğim ve siz o derse o bölümleri okuyup geleceksiniz.

Ben o gün sınıfta konuyu kısaca özetleyeceğim, sizin kendi başınıza anlamamanızın zor olacağını düşündüğüm yerler ve kavramlar üzerinde daha fazla duracağım, projeksiyonlar göstereceğim, arada da küçük küçük sorular soracağım, tartışacağız, sizin verdiğiniz yanıtlar üzerine yeni şeyler anlatacağım, tahtaya çizeceğim, siz bunlar

üzerine yeni sorular soracaksınız. Dersin temel yöntemi bu. Yoksa, kendi kitaplarımı oturup uzun uzun size anlatmamı beklemeyin.

Benim ders anlayışım şudur: Bir hoca sınıfta ne kadar az konuşuyorsa ve öğrenciyi ne kadar çok konuşturuyorsa, o kadar başarılı bir hocadır. Sınıfta konuşmaktan, soru sormaktan, benimle (tabii, saygı sınırları içinde kalarak) tartışmaktan, varsa yanlışımı çıkarmaktan asla çekinmeyiniz. Ne kadar tartışmaya katılırsanız, sizi o kadar benimserim ve sıkıştığınız zamanlar o kadar yardımcı olurum. Eğer yanlış bir bilgi vermişsem, eğer sizin sorduğunuz bir soruya cevap verememişsem, doğrusunu öğrenir ve ertesi ders gelir söylerim.

Derste bir soracağınız, bir itiraz edeceğiniz, bir fikir beyan edeceğiniz durumlar olunca el kaldırarak söz alın. Eğer o anda cevap vermek gerekiyorsa o anda cevap alırsınız. Eğer bazı şeyleri dinledikten sonra cevap almanız daha uygunsa, o noktaya kadar beklemeniz rica edilir. Ama siz sınıf içi diyaloga her zaman hazır olmalısınız.

Anlamadığınız ya da aklınıza takılan yeri atlamayın; sonra başka şeyleri anlamayı engelleyen kara delikler haline dönüşür bunlar.

Tabii, bu durumda sizin üzerinize şimdiye kadar alışmamış olabileceğiniz bir görev düşüyor: Dersi daha önceden okumak. Çünkü yorum yapabilmeniz, soru sorabilmeniz, itiraz edebilmeniz için önceden bilgi sahibi olmanız gerek. Bilgi sahibi olmadan yorum yapılmaz. Olsa olsa, "ağzı kalabalıklık" gösterisi yapılır. Bu yüzden de, böyle öğrencilerin sınıfın vaktini işgal etmesine izin verilmez. Eğer okumazsanız, o gün tartışamazsınız. Kaval dinler gibi dinlersiniz ve ben sınıfta sizin sınavda sorumlu olacağınız her şeyden söz etmeyeceğim için de, sınav zamanı gelince fena zorlanırsınız. Ben sınavda hem sınıftaki tartışmaları sorarım, hem de verdiğim kaynaklardaki bilgileri. Buna emin olabilirsiniz.

Eğer yüzlerce ve yüzlerce sayfayı sınavdan hemen önce okumaya kalkarsanız, işiniz zordur; baştan söyleyeyim. Size tavsiyem, bu kaynakları sınavdan önce dersler sırasında birkaç kere devirmenizdir. Sizlere bunları daha baştan söyleyişimin bir nedeni de, ilgili kaynakları şimdiden alıp sömestr tatilinde en az birer kere okumanıza olanak vermek içindir. Çekinmeyin; okuyacaklarınızın üslubu rahattır. Tatilde de okunabilir.

Eğer bu kitapları almak isteyenler bir liste yapıp bize getirirlerse, bunları size ciddi bir indirimle sağlayabiliriz. Eğer o kitap piyasada kalmamışsa aynı şeyi fotokopiciyle görüşerek yapabiliriz.

Sınavlar:

Sınavlar, kısa ve öz olarak cevap vereceğiniz 10 sorudan oluşacaktır. Sınav soruları önünüze basılı olarak gelecektir.

Bundan iki amaç güdülüyor: Birincisi, okumanızı istediğim tüm kaynaklardan eşit oranda soru sorabilmek. Böylece, sizin bütün kaynakları okuduğunuzu ve derste anlatılanları dinlediğinizi denetlemek. İkincisi, bir bilgiyi ayrıntılarından arındırarak özünü anlamış biçimde kısaca ifade etmeye sizi alıştırmak. Artık modern dünyada kimsenin uzun laf okumaya ne vakti, ne de niyeti var. Bu gerçeği, mesleğe girdiğinizin haftasına anlayacaksınız. Amacım, size bunu şimdiden anlatmak.

Sınavda ayrıntı sorulmaz. Temel şeyler, öze ilişkin şeyler, nedenler, sonuçlar, sınıflandırmalar, karşılaştırmalar, tartışmalar sorulur. Ama verdiğim her kaynaktan mutlaka ve dengeli bir dağılımla sorarım. Böylece hem sadece bir-iki yeri okumuş olan öğrencinin haksız yere geçmesi, hem de sadece bir-iki yeri ihmal etmiş öğrencinin

haksız yere kalması önlenmiş olur. Tesadüflerin rolü son derece azalır. Bu, tabii, 100 almayı zorlaştıracaktır. Ama çalışan bir öğrencinin 60'ın altında almasını da engeller.

Ayrıca, eğer sınıfın not düzeyi genelde düşük olursa, en fazla alan öğrencinin notunu finalde 100'e tamamlayabilirim; bu durumda 50'nin üzerinde alanlara da aynı miktarı eklerim. Yanıtlarınız gerektiğinde a, b, c, ... diye alt bölümlere ayrılmış olmalıdır. Zaten, basılı olarak önünüze gelecek sınav soru kağıdı bunu gerektirecektir. Böylece, "atmak" isteyenler bir bakışta ortaya çıkar.

Dersin Tanıtımı

Türkiye üniversitelerinde yalnızca Mülkiye'de okutulan bu dersi 1996'da koyduk ve bugüne kadar her yıl ciddi biçimde geliştirerek yürüttük. Amacı, bir yandan uluslararası politikanın şu andaki en güncel ve önemli olguları olan milliyetçilik, küreselleşme ve azınlıklar konularını derinliğine öğretmek ve tartıştırmak; bir yandan da, Türk Dış Politikası dersinde mutlaka bilinmesi gereken ama anlatıldığı takdirde konuyu dağıtıp zaman sorunu yaratabilecek bilgileri sağlamak. Bu derse benimle birlikte asistan arkadaşım Elçin Aktoprak da girecek ve gerek bana gerekse size önemli destek sağlayacak.

I - Dersin Kaynakları:

Bu dersin vizeye kadar olan bölümünde karşılaştırmalı olarak kullanacağınız kitaplarım şunlar:

- *Az gelişmiş Ülke Milliyetçiliği, Kara Afrika Modeli*, güncelleştirilmiş üçüncü basım, Ankara, Bilgi Yayınevi, 1997, 350s.
- *Atatürk Milliyetçiliği, Resmî İdeoloji Dışı Bir İnceleme*, genişletilmiş beşinci basım, Ankara, Bilgi Yayınevi, 1999, 312 s.

Bunların yanı sıra zaman zaman dağıtacağım veya fotokopiciye bırakacağım kısa teksirler ve tablolar da olacak.

Vizeden sonra kullanacağınız kitaplarım şunlardır:

- *Küreselleşme ve Azınlıklar*, genişletilmiş 4. Basım, Ankara, İmaj Yayınevi, 2001, 180s.
- *Türkiye'de Azınlıklar: Kavramlar, Lozan, İç Mevzuat, İçtihat, Uygulama*, Genişletilmiş Basım, İstanbul, İletişim Yayınları, 2004.

II - Dersin Planı:

Bu konuda yukarıda verilen kaynakların içindekiler'ine bkz. Bununla birlikte, bu plan şöyle de özetlenebilir:

- Vizeden önce:

- * Milliyetçilik teorilerinin durumu
- * Milliyetçiliğin Üç Görünümü: Duygu, İdeoloji, Hareket.
- * "Ortaçağ'dan Bugüne Tutunum İdeolojileri ve Yüce Sadakat Odağı" tablosu ve açıklanması
- * "Ortaçağdan Bugüne Milliyetçilik Hareketleri" tablosu ve açıklanması
- * Milliyetçi Duygunun B.Avrupa, Atatürk Türkiye'si ve az gelişmiş ülkelerde karşılaştırılması.

- * İdeolojinin Türkiye’de ve az gelişmiş ülkelerde karşılaştırılması.
- * Milliyetçi ideolojinin günümüz Türkiyesinde durumu
- * Küreselleşme kavramı ve Türkiye.
- * Küreselleşmenin dinamikleri ve Türkiye.
 - Vizeden sonra:
- * Azınlık kavramı, tanımı ve ilgili kavramlar.
- * Azınlıkların uluslararası korunmasının tarihçesi.
- * Türkiye’de azınlıklar üzerine temel bilgiler
- * Lozan ve azınlıkların korunması
- * Türkiye’de azınlık mevzuatı, içtihadı, uygulaması
- * AB reformları ve uygulanmaları

Hepinize başarılar diliyoruz çocuklar. Bu derslerde bir parça yorulacaksınız, ama onları gerçekten yararlı ve zevkli, bir de, hem hayatı anlamak hem de meslek sınavlarını başarmak açısından çok önemli bulacağınıza hiç kuşkunuz olmasın.

Benim odam yok, ama bana şu adresten kolayca ulaşır ve derhal cevap alırsınız: baskinoran@gmail.com Başınız çok sıkıştığı zaman cep telefonumu da arayabilirsiniz: 0542-XXXXXXX. Elçin Hocanın odası üst katta, çay ocağının yanındadır ve eposta adresi şudur: elcin.aktoprak@politics.ankara.edu.tr .

Sevgilerimizle,

Baskın Oran ve Elçin Aktoprak